

TANÁCS

A Tanács, a tagállamok és a Bizottság között létrejött magatartási kódex a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Unió általi végrehajtására és az Európai Uniónak az ezen egyezmény tekintetében való képviselőre vonatkozó belső szabályok megállapításáról

(2010/C 340/08)

Emlékeztetve arra, hogy a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről szóló, 2010/48/EK 2009. november 26-i tanácsi határozat⁽¹⁾ (a továbbiakban: a tanácsi határozat) 3. és 4. cikke előírja, hogy a hivatalos megerősítő okiratnak az Unió nevében történő letétbe helyezését megelőzően magatartási kódexet kell elfogadni.

Emlékeztetve arra, hogy a 2010/48/EK határozat említett cikkeinek értelmében a magatartási kódex megállapítja a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (a továbbiakban: az egyezmény) Unió általi végrehajtásának részletes szabályait, ideértve a Bizottságnak az egyezmény Unió általi végrehajtásában betöltött kapcsolattartói feladatát, az Uniónak az egyezmény által létrehozott testületek ülésein való képviselőtét, az uniós álláspontnak az ezen üléseken való képviselőtét, valamint az ezen üléseken – elsősorban az ellenőrzéssel, a jelentéstétellel és a szavazással kapcsolatban – folytatott szoros együttműködést.

Ezenfelül a Tanács, a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködés kérdéseivel foglalkozó magatartási kódex rendelkezései az egyezmény 33. cikke (1) bekezdésében említett koordinációs mechanizmus részének is tekintendők.

Szem előtt tartva az Unió és tagállamai egységes nemzetközi képviselőtétnek az Európai Unióról szóló szerződéssel (EUSz.), az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel (EUMSz.), valamint az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban álló követelményét, amely a nemzetközi kötelezettségek végrehajtása esetében is alkalmazandó.

A TANÁCS, A TAGÁLLAMOK ÉS A BIZOTTSÁG A KÖVETKEZŐ MAGATARTÁSI KÓDEXBEN ÁLLAPODUNK MEG:

A KÓDEX JELLEGE ÉS HATÁLYA

1. a) Ez a magatartási kódex megállapítja a Tanács, a tagállamok és a Bizottság közötti, az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlése által 2006. december 13-án New York-ban elfogadott egyezmény végrehajtásának különböző területein folytatott együttműködésre vonatkozó szabályokat.

A szoros együttműködés általános kötelezettségének sérelme nélkül a kódex alkalmazandó az egyezmény által létrehozott testületek üléseinek előkészítésére és az azokon való részvétellel.

- b) A kódex meghatározza a kapcsolattartói funkció részleteit.

A FELADATOK HATÁSKÖRÖK SZERINTI MEGOSZTÁSA

2. Az uniós intézmények és a tagállamok biztosítják a szoros együttműködést az egyezmény végrehajtása során, szem előtt tartva az őszinte együttműködés és a szubszidiaritás elvét, valamint azt, hogy az uniós intézményeknek és a tagállamoknak a Szerződések által megállapított különböző hatásköreit tiszteletben kell tartani, továbbá szem előtt tartva, hogy az Unió hatáskörei – hatályuk és gyakorlásuk tekintetében – jellegükből adódóan folyamatosan fejlődnek.
3. A hatáskörükbe tartozó kérdésekben a tagállamok minden olyan esetben, amikor azt helyénvalónak látják, törekszenek összehangolt álláspontokat kialakítani.
4. Az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó kérdések tekintetében az Unió saját álláspontok kidolgozására törekszik, különösen az alábbiakra vonatkozóan:
 - a) az állami támogatások belső piaccal való összeegyeztethetősége (az EUMSz. 108. cikke, az EKSz. korábbi 88. cikke);
 - b) a közös vámtarifa (az EUMSz. 31. cikke, az EKSz. korábbi 26. cikke);
 - c) a saját igazgatása (az EUMSz. 336. cikke, az EKSz. korábbi 283. cikke);
 - d) bármely egyéb kérdés, amennyiben az egyezmény rendelkezései vagy az egyezmény végrehajtása során elfogadott jogi eszközök az Unió által korábban megállapított közös szabályokat érintenek vagy módosítanak, az EUMSz. 3. cikkének (2) bekezdésével összhangban.
5. Az Unió és a tagállamok megosztott hatáskörébe tartozó kérdésekben, illetve azon területeken, ahol az Unió a tagállamok intézkedéseit összehangolja, támogatja és/vagy kiegészíti, az Unió és a tagállamok közös álláspontok kidolgozására törekszenek, különösen az alábbiakra vonatkozóan:
 - a) a 2010/48/EK határozathoz csatolt, a hatáskörökről szóló nyilatkozat függelékében felsorolt jogalkotási aktusok vagy az alábbi területeken hozott új jogi aktusok és szakpolitikai intézkedések:
 - a fogyatékossgal alapuló megkülönböztetés leküzdését célzó fellépés (az EUMSz. 19. cikke, az EKSz. korábbi 13. cikke),

⁽¹⁾ HL L 23., 2010.1.27., 35. o.

- az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása (az EUMSZ. 28–32. cikke és 34–37. cikke, az EK SZ. korábbi 23–31. cikke, valamint az EUMSZ. 45–66. cikke, az EK SZ. korábbi 39–60. cikke),
 - mezőgazdaság (az EUMSZ. 42–43. cikke, az EK SZ. korábbi 36–37. cikke),
 - a vasúti, közúti, vízi és légi közlekedés (az EUMSZ. 91. cikke, az EK SZ. korábbi 71. cikke, valamint az EUMSZ. 100. cikke, az EK SZ. korábbi 80. cikke),
 - adózás (az EUMSZ. 113. cikke, az EK SZ. korábbi 93. cikke),
 - belső piac (az EUMSZ. 114–115. cikke, az EK SZ. korábbi 94–95. cikke),
 - a férfiak és nők egyenlő díjazása (az EUMSZ. 157. cikke, az EK SZ. korábbi 141. cikke),
 - transzeurópai hálózatok (az EUMSZ. 170–172. cikke, az EK SZ. korábbi 154–156. cikke),
 - statisztikák (az EUMSZ. 337–338. cikke, az EK SZ. korábbi 284–285. cikke).
- b) Uniós jogi aktusok vagy szakpolitikai intézkedések, amennyiben azok szoros és lényegi kapcsolatban állnak az egyezmény végrehajtásával, és amennyiben azok az alábbi területekhez kapcsolódnak:
- foglalkoztatás (az EUMSZ. 145–150. cikke, az EK SZ. korábbi 125–130. cikke),
 - a minőségi oktatás fejlesztése és szakképzési politika végrehajtása (az EUMSZ. 165–166. cikke, az EK SZ. korábbi 149–150. cikke),
 - gazdasági és társadalmi kohézió (az EUMSZ. 174–178. cikke, az EK SZ. korábbi 158–162. cikke),
 - fejlesztési együttműködés (az EUMSZ. 208–211. cikke, az EK SZ. korábbi 177–181. cikke), és
 - együttműködés az iparosodott országokkal (az EUMSZ. 212. cikke, az EK SZ. korábbi 181a. cikke).

AZ ÁLLÁSPONTOK KIALAKÍTÁSA

6. A 3., 4. és 5. pontban említett valamennyi uniós és tagállami álláspontot kellő módon össze kell hangolni.
- a) A 3. pontban említett kérdésekben az elnökség – saját kezdeményezésére vagy a Bizottság vagy valamely tagállam kérésére – az 1. pontban említett ülések előtt

és során az illetékes tanácsi munkacsoport keretében koordinációs ülést hívhat össze (amely sürgős esetben elektronikus koordinációt is jelenthet) a tagállamok és a Bizottság számára.

Az összehangolt álláspontokat az elnökség, illetve szükség esetén az elnökség vagy a Bizottság által a jelen levő tagállamok egyetértése mellett kijelölt tagállam fejt ki.

- b) A 4. pontban említett kérdésekben az elnökség – saját kezdeményezésére vagy a Bizottság vagy valamely tagállam kérésére – az 1. pontban említett ülések előtt és során az illetékes tanácsi munkacsoport keretében koordinációs ülést hív össze a tagállamok és a Bizottság számára, a fogyatékosággal foglalkozó magas szintű csoportra való, annak hatáskörén belüli esetleges hivatkozással. Ezekre a koordinációs ülésekre sürgős esetben elektronikus koordináció formájában is sor kerülhet.

Az uniós álláspontokat a Bizottság fejt ki.

- c) A 5. pontban említett kérdésekben az elnökség – saját kezdeményezésére vagy a Bizottság vagy valamely tagállam kérésére – az 1. pontban említett ülések előtt és során az illetékes tanácsi munkacsoport keretében koordinációs ülést hív össze a tagállamok és a Bizottság számára, a fogyatékosággal foglalkozó magas szintű csoportra való, annak hatáskörén belüli esetleges hivatkozással. Ezek a koordinációs ülések sürgős esetben elektronikus koordináció formáját is ölthetik.

A Bizottság és a tagállamok az illetékes tanácsi munkacsoport keretében összehívott koordinációs ülések alkalmával döntenek arról, hogy amennyiben az érintett hatáskörök elválaszthatatlanul kapcsolódnak egymáshoz, kinek kell majd az Unió és annak tagállamai nevében a szükséges nyilatkozatokat megtenni.

A közös álláspontokat a Bizottság ismerteti, amennyiben az érintett kérdés túlnyomó részben az Unió hatáskörébe tartozik, és a soros elnökség vagy valamelyik tagállam, amennyiben az érintett kérdés túlnyomó részben a tagállamok hatáskörébe tartozik.

Az (a, b, c pontokban említett) álláspontok kialakítása érdekében az alábbi szabályok alkalmazandók:

- i. Brüsszelben, a Tanács illetékes munkacsoportjának keretében, a lehető legkorábban az 1. pontban említett ülések kezdete előtt:

az 1. pontban említett ülések napirendjének kézhezvételét követően a Bizottság – a tagállamoknak való továbbítás céljával – megküldi a Tanács Főtitkárságának azon napirendi pontok listáját, amelyekre vonatkozóan nyilatkozattételi szándék áll fenn, jelezve azt is, hogy e nyilatkozatokat a Bizottságnak és/vagy az elnökségnek kell-e majd megtenni;

a Tanács Főtitkársága legalább egy héttel a koordinációs ülés előtt körbeküldi a 3. ponthoz kapcsolódóan az elnökségtől, a 4. és 5. ponthoz kapcsolódóan pedig a Bizottságtól a tagállamoknak, illetve a Bizottságnak való továbbítás céljából kapott nyilatkozattervezeteket. A Tanács Főtitkársága biztosítja, hogy a nyilatkozattervezeteket a lehető leghamarabb eljussanak az illetékes tanácsi munkacsoportokhoz.

- ii. Az uniós koordináció helyi szabályainak sérelme nélkül, a helyszínen (New Yorkban vagy Genfben ⁽¹⁾), az 1. pontban említett üléseknek különösen az elején és szükség esetén a végén, valamint szükség esetén az ülésorozat során bármikor összehívható további koordinációs üléseken:

amennyiben nem sikerül álláspontot kialakítani, többek között az Unió és tagállamai közötti hatáskörmegosztással kapcsolatos nézeteltérés miatt, az ügyet indokolatlan késedelem nélkül az illetékes tanácsi munkacsoport és/vagy adott esetben más tanácsi szervek elé kell utalni. Amennyiben ezen szervek szintjén sem sikerül megállapodásra jutni, a kérdés az Állandó Képviselők Bizottsága (COREPER) elé kerül. Ugyanakkor amennyiben az illetékes munkacsoport, illetve adott esetben az érintett egyéb tanácsi szervek ülése nem hívható időben össze, az ügyet közvetlenül a COREPER elé utalják, amely az adott kérdésben irányadó uniós szerződésben megállapított szavazási szabályok alapján határoz az álláspontról.

- iii. Az „illetékes tanácsi munkacsoport”-ot az elnökség határozza meg. Az elnökség arról is megfelelő módon gondoskodik, hogy kellő időben kapcsolatba lépjen minden olyan tanácsi munkacsoporttal, illetve tájékoztassa azon munkacsoportokat, amelyek az adott kérdésben jelentősen érintettek, ideértve az adóügyi munkacsoportot is, amennyiben a kérdés adóügyi vonatkozásokkal is bír. Valamely tagállam vagy a Bizottság kérésére az elnökség az e kódex alapján tárgyalt bármely kérdést vizsgálat céljából a többi jelentősen érintett munkacsoport elé utalhatja.

FELSZÓLALÁS ELFOGADOTT ÖSSZEhangolt, UNIÓS VAGY KÖZÖS ÁLLÁSPONT ESETÉBEN

7. A 6. pontban említett, a felszólalásra vonatkozó szabályok sérelme nélkül valamely tagállam vagy a Bizottság – az összehangolt álláspont, uniós álláspont vagy közös álláspont támogatását és/vagy kialakítását célzó megfelelő koordinációt követően – szintén szót kérhet.

SZAVAZÁS ELFOGADOTT ÖSSZEhangolt, UNIÓS VAGY KÖZÖS ÁLLÁSPONT ESETÉBEN

8. a) A 6. pontra is figyelemmel és összhangban az egyezmény 44. cikkének (4) bekezdésével, a 4. pontban említett kérdések tekintetében, illetve – amennyiben az érintett kérdés túlnyomórészt az Unió hatáskörébe tartozik – az 5. pontban említett kérdések tekintetében a Bizottság gyakorolja az Unió nevében az Unió szavazati jogát, a koordinációs folyamat során elért uniós vagy közös álláspont alapján. Megegyezés jöhet létre arról, hogy amennyiben az Unió nem képviselteti magát, e kérdésekben az uniós és/vagy közös álláspontok alapján a tagállamok gyakorolják szavazati jogukat.
- b) A 6. pontra is figyelemmel és összhangban az egyezmény 44. cikkének (4) bekezdésével, a 3. pontban említett kérdések tekintetében, illetve – amennyiben az érintett kérdés túlnyomórészt tagállami hatáskörbe tartozik – az 5. pontban említett kérdések tekintetében a tagállamok gyakorolják szavazati jogukat, a koordinációs folyamat során elért összehangolt vagy közös álláspont alapján.
- c) Ez a pont nem vonatkozik a tagállamoknak az egyezmény 34. cikke szerinti szavazati jogára.

FELSZÓLALÁS ÉS SZAVAZÁS ÖSSZEhangolt, UNIÓS VAGY KÖZÖS ÁLLÁSPONT HIÁNYÁBAN

9. Amennyiben a Bizottság és a tagállamok a 6. ponttal összhangban nem jutnak megállapodásra, a tagállamok felszólalhatnak és szavazhatnak azon kérdések tekintetében, melyek egyértelműen az ő hatáskörükbe tartoznak, azzal a feltétellel, hogy az általuk képviselt álláspont összhangban áll az uniós politikákkal és az uniós joggal. A Bizottság felszólalhat és szavazhat olyan kérdések tekintetében, melyek egyértelműen az Unió hatáskörébe tartoznak, olyan mértékig, amely az uniós vívmányok megvédeése érdekében szükséges.

JELÖLÉSEK

10. A tagállamoknak az egyezmény 34. cikkének (5) bekezdése szerinti, a szakértői bizottság tagjelöltjeinek kiválasztására vonatkozó jogának, illetve szavazati jogának sérelme nélkül, az egyezmény 34. cikkének (5) bekezdésével összhangban, az Unió – a tagállamok által az illetékes tanácsi munkacsoport keretén belül konszenzussal elfogadandó bizottsági javaslat alapján – szakértőt jelölhet a Fogyatékossgal Élő Személyek Jogainak Bizottságába az Unió nevében. Ez az eljárás az uniós jelöltek újbóli jelölésére is alkalmazandó.

Az uniós jelölt az Unió polgára és valamely tagállam állampolgára, az EUMSz. 20. cikkének (1) bekezdésének megfelelően.

⁽¹⁾ Illetve az ülés helyszínén, amennyiben az nem New York vagy Genf.

KAPCSOLATTARTÓ PONT

11. A 2010/48/EK határozat 3. cikkével és az egyezmény 33. cikkének (1) bekezdésével összhangban:
- A 4. és 5. pontban említett, az Unió hatáskörébe tartozó kérdések tekintetében és a tagállamok vonatkozó hatásköreinek sérelme nélkül, az egyezmény végrehajtásával kapcsolatos ügyekben a Bizottság a kapcsolattartó pont.
 - A tagállamok értesítik a Bizottságot kapcsolattartó pontjaikról.
 - Az ENSZ-től vagy az egyezmény valamely részes államtól kapott értesítés kézhezvétele után, amennyiben a kérdés az 5. pontban említettek szerint megosztott hatáskörbe tartozik, a Bizottság vagy valamely tagállam kapcsolattartó pontja szükség szerint tájékoztatja az a) és b) alpontokban említett többi kapcsolattartó pontot.
 - Szükség esetén a Bizottság saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kapcsolattartó pontjának kérésére koordinációs ülést hív össze a tagállamok kapcsolattartóinak részvételével.

ELLENŐRZÉS ÉS JELENTÉSTÉTEL

12. a) Az Unió és annak tagállamai által készített jelentések a saját, a 3., a 4. és az 5. pontban említett hatásköreikre vonatkoznak, és kiegészítik egymást.
- A 3. pontban, illetve (amennyiben az érintett kérdés túlnyomó részben a tagállamok hatáskörébe tartozik) az 5. pontban említett kérdések tekintetében a tagállamok az egyezmény 35. cikkével összhangban elkészítik saját jelentéseiket.
 - A 4. pontban, illetve (amennyiben az adott kérdés túlnyomó részt az uniós hatáskörbe tartozik) az 5. pontban említett, uniós hatáskörbe tartozó kérdések tekintetében a Bizottság készíti el az Unió jelentését, és szükség esetén megállapodik a tagállamokkal az ahhoz

biztosítandó tagállami információkról, hogy e feladatának eleget tehesen. Az uniós jelentés az egyezmény által szabályozott azon kérdésekkel foglalkozik, amelyek az Unió által elfogadott, a 2010/48/EK határozat II. mellékletében foglalt hatáskör-megosztási nyilatkozat függelékében található egyes jogi aktusok meghatározott rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak.

- A szoros együttműködés előírásával összhangban a tagállamok és a Bizottság tájékoztatási céllal és bizalmas alapon megküldik egymásnak a b), illetve c) pontban említett jelentéseiket, még mielőtt azokat a Fogytékossággal Élő Személyek Jogainak Bizottsága számára benyújtanák.
 - Minden tagállam maga felel a saját jelentésének a Fogytékossággal Élő Személyek Jogainak Bizottsága előtti saját vizsgálatáért. Az uniós jelentés vizsgálatért az Unió kapcsolattartó pontjaként a Bizottság felel. A tagállamok felkérhetik a Bizottságot arra, hogy delegációikba biztosítson szakértőt, a Bizottság pedig felkérheti a tagállamokat, hogy delegációjába biztosítsanak szakértőt.
 - A Bizottság tájékoztatja a tagállamokat, illetve egyeztet velük a jelentésnek a Fogytékossággal Élő Személyek Jogainak Bizottsága előtti szóbeli ismertetésének előkészítése során. Hasonlóképpen, a tagállamok tájékoztatják a Bizottságot és egyeztetnek vele a nemzeti jelentésük szóbeli ismertetésének előkészítése során.
13. A Bizottság kellő időben megfelelő keretrendszert javasol egy vagy több független mechanizmus létrehozására – az egyezmény 33. cikkének (2) bekezdésével összhangban –, illetve a civil társadalom bevonására – az egyezmény 33. cikkének (3) bekezdésével összhangban –, figyelemmel valamennyi érintett uniós intézményre, szervre, hivatalra és ügynökségre.

A SZABÁLYOK FELÜLVIZSGÁLATA

14. A Tanács, valamely tagállam vagy a Bizottság kérésére a szabályokat felül kell vizsgálni, az azok alkalmazása során szerzett tapasztalatok figyelembevételével.

MELLÉKLET

Politikai célkitűzés az Unió és tagállamai számára az egyezmény végrehajtására vonatkozóan

A magatartási kódex 13. pontjának sérelme nélkül, a kellő ellenőrzésre és jelentéstételre figyelemmel, az Unió és tagállamai – amennyiben szükséges, illetve a szükséges mértékben – nemzeti és uniós szinten egyaránt megerősítik és összehangolják képességeiket a megfelelő információknak, többek között az összehasonlítható statisztikai és kutatási adatoknak – a jogi biztosítékokkal és az adatvédelmi szabályokkal összhangban történő – összegyűjtése és elemzése céljából.
